

[Holger Hansen.]

Det er denne udvikling siden 1958, der ligesom har lagt op til den drøftelse, vi nu skal have. Skal vi for at sikre, at de sidste få procent kommer med, slippe det gode, som frivilligheden over for 8., og 9. og 10. klasserne uomtvisteligt har været? Det er det, der for mig er det væsentlige.

Jeg tror ikke på, at nogen vil føle en ajourføring af undervisningspligten som tvang. Hvis så var, måtte man have følt denne tvang også i de 7 år, undervisningspligten nu dækker, og hvilke forældre ville vel falde på at unddrage deres børn den undervisning, der skulle gøre det muligt for de små at klare sig i samfundet? Hvis der virkelig er sådanne forældre, hvad jeg betvivler, ville jeg også føle det som samfundets, som folketingets og som min pligt at tvinge dem til at lade deres børn modtage undervisning. Vi skal jo stadig huske på i denne drøftelse, at hertillands har vi ikke skolepligt, men vi har en pligt til at lade børnene undervise.

Det er min opfattelse, og den deles af et mindretal i venstre, at vi bør stræbe mod en udvidelse af undervisningspligten. Jeg siger udtrykkelig „stræbe imod“. Vi skal søge denne beslutning ført ud i livet i den takt, det er muligt ud fra såvel økonomiske som lærermæssige og pædagogiske hensyn, men så hurtigt, som det under hensyn til disse faktorer er muligt. Jeg har set, at forslagstillerne nævner året 1972-73. Jeg tror, at dette er for tidligt. Vi har for nylig fået at vide, at fødselstallet i hvert fald i Københavnsområdet i 1967 er gået ned, jeg tror med et sted mellem 10 og 15 pct. Jeg er klar over, at det udvalgte, der har siddet, ikke har kunnet tage højde for denne oplysning, men den må nok fortælle os, at vi her måske vil få en chance for på det rigtige tidspunkt at gennemføre denne udvidelse.

Det er imidlertid vigtigt — det er en forudsætning, synes vi — for en udvidelse af undervisningspligten, at vi bevarer og udbygger det frie skolevalg, vi har haft i Danmark. Undervisningspligten kan i dag opfyldes på anden måde end ved at søge folke-

skolen. Der er mulighed for de forældre, der vil og kan selv, at undervise deres børn. Denne mulighed er nok mere teoretisk, end den er reel, men den er der. Vi skal sørge for, at den private skole får mulighed for fortsat at være med i billedet. Vi skal fortsat have muligheder for og åbne muligheder for i videre omfang end hidtil, at børnene kan skifte skole og skoleform, og her kommer efterskolen ind i billedet. Den har løst en vældig opgave hidtil og vil efter mit skøn med en udvidet undervisningspligt få endnu større opgaver at løse. Det samme gælder for så vidt ungdomskostskolerne. Jeg tror, vi skal overveje, om ikke kommunernes forpligtelser her må udvides. Det er i øjeblikket sådan, at en kommune har pligt til at betale for et barn på en efterskole, hvis kommunen ikke selv har 8.-9. klasse eller har skoleforbund med andre kommuner derom. Det vil formentlig være rigtigt, at kommunerne får pligt til at betale for skoleophold på efterskole eller ungdomskostskole, selv om kommunen har opfyldt den nævnte forpligtelse. Herved ville man hindre, at nogle af økonomiske grunde afholdt deres børn fra et skoleskifte, som i mange tilfælde vil være rigtigt.

Også ungdomsskolen skal under luppen, når vi skal drøfte en udvidelse af undervisningspligten. I øjeblikket er loven om fritidsundervisning til behandling her i folketinget. Jeg tror ikke, der er tvivl om, at ungdomsskolen må og skal være at finde blandt de muligheder, som den unge har for at opfylde undervisningspligten, hvis eller når denne bliver forlænget.

Jeg har lagt mærke til, og det skal sådan set være den eneste bemærkning, jeg skal gøre til betænkningen ved denne lejlighed, at man ligesom dér opererer med en tanke om, at noget bestemt skal nås inden for de 9 år, man omtaler. Jeg er ikke ganske sikker på, at det er en rigtig konklusion af en udvidelse af undervisningspligten, men det er naturligvis ting, vi skal drøfte. Jeg er ikke sikker på, at vi skal sætte noget bestemt timental i ungdomsskolen, jeg er ikke sikker